

Tilinpäätös 2018

Sisältö

2	Konsernirakenne
3	Avainluvut
4	Hallitus
5	Hallinnointi- periaatteet
7	Hallituksen toimintakertomus
12	Tulos
13	Tase
15	Rahoituslaskelma
16	Laadintaperiaatteet
18	Liitetiedot
26	Tilintarkastuskertomus

Vuosikertomuksesta on jätetty pois emoyhtiön luvut, jotka sisältyvät viralliseen tilinpäätökseen.

Konsernirakenne

Otava on suurin päätoimialoillaan Suomessa

KONSERNIN liiketoiminta-alueet ovat kirjojen kustantaminen (Kirjat), kirjakauppa (Kauppa), aikakauslehtien kustantaminen (Lehdet) ja Uudet liiketoiminnot. Toiminta alkoi vuonna 1890 perustetussa Kustannusosakeyhtiö Otavassa, joka aloitti kirjapainotoiminnan 1908 ja aikakauslehtikustantamisen 1916 (Suomen Kuvalehti).

Otava on ollut perustamassa Otavamedia Oy:tä (1934, aiemmin Yhtyneet Kuvalehdet Oy) ja Suuri Suomalainen Kirjakerho Oy:tä (1969). Konserni on kasvattanut verkkoliiketoimintaansa ostettuaan NettiX Oy:n vuonna 2006 ja Ampparit Oy:n vuonna 2012. Vuonna 2011 Otava Oy osti Suomalainen Kirjakauppa Oy:n osakekannan.

Konsernin emoyhtiö on Otava Oy. Konserni on yksityinen, itsenäinen, riippumaton ja vakavarainen mediatalo.

Kirjat. Konsernin Kirjat-liiketoiminnan pääyhtiö on Kustannusosakeyhtiö Otava. Yhtiön toimialana on suomenkielisen kaunokirjallisuuden ja tietokirjojen sekä oppimateriaalien kustantaminen ja oppimisen palvelu-

jen tuottaminen. Vuoden 2006 alusta liiketoiminta-alueeseen on kuulunut myös Like Kustannus Oy, vuodesta 2014 Moreeni, vuodesta 2015 F-Kustannus, vuodesta 2016 Nemo ja vuodesta 2018 Finn Lectura. Otava-konserni on suurin kirjankustantaja Suomessa.

Otavan Kirjapaino Oy on monipuolinen ja nykyaikainen kirjapaino ja sitomo, joka valmistaa kirjoja useille suomalaisille ja ulkomaalaisille kustantajille. Kirjapainon tuotantolaitokset sijaitsevat Keuruulla.

Kauppa. Suomalainen Kirjakauppa Oy harjoittaa kirjojen vähittäismyyntiä. Yhtiöllä on 65 kirjamyymälää. Vuonna 2017 yhtiö osti Kirja-Kärkkäinen Oy:n osakekannan ja vuonna 2018 Jamera Oy:n osakekannan. Myymäläverkosto kattaa koko Suomen. Yhtiö on alan suurin toimija ja sillä on myös kirjojen verkkokauppa suomalaisen.com.

Lehdet. Otavamedia Oy harjoittaa aikakaus- ja asiakaslehtien kustannus- ja julkaisutoimintaa sekä kirjakerhotoimintaa. Otavamedia on kaikilla näillä toimialoilla suurin Suomessa. Vuonna 2015 Asiakasviestinnän

toiminta laajeni merkittävästi Otavamedia Oy:n ostettua MCI Press Oy:n ja Alma 360 Oy:n osakekannat. Asiakasviestintäyksikkö toimii nykyisin osana Otavamedia Oy:tä Otavamedia OMA -nimellä.

Kirjakerhotoimintaa harjoitetaan aputoiminimellä Suuri Suomalainen Kirjakerho. Kirjakerholiiketoiminta laajeni vuonna 2015 Otavamedia Oy:n ostettua Bonnier Books Finland Oy:n kirjakerholiiketoiminnan. Kirjakerholiiketoiminta on siirretty vuoden 2019 alusta Suomalainen Kirjakauppa Oy:hyn.

Uudet liiketoiminnot. Konsernin uusiin liiketoimintoihin kuuluvat emoyhtiönä toimivan Otavan Uudet Liiketoiminnot Oy:n lisäksi NettiX Oy ja Ampparit Oy sekä vuonna 2018 ostettu SL-Mediat Oy, joka julkaisee ammattimediaa. NettiX Oy:n lukuisat nettisivustot toimivat sähköisinä markkinapaikkoina, joista tunnetuimpia ovat nettiauto.com ja nettivene.com ja uusimpia nettivuokraus.com ja huutokaupat.fi. Ampparit Oy ylläpitää ampparit.com -uutissivustoa ja myy mediaseurantapalveluita.

Avainluvut

KONSERNI TULOS	2018 M€	%	2017 M€	%	2016 M€	%	2015 M€	%	2014 M€	%
Liikevaihto	299,1		292,2		292,0		292,5		296,0	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	51,3	17,2	30,7	10,5	31,6	10,8	31,1	10,6	37,1	12,6
Poistot konserniliikearvosta ja liiketoimintojen hankintamenoista	22,0	7,3	7,6	2,6	4,3	1,5	3,8	1,3	5,8	2,0
Liikevoitto	29,8	10,0	23,8	8,1	27,5	9,4	27,8	9,5	31,6	10,7
Tulos ennen veroja	32,0	10,7	25,1	8,6	27,3	9,4	27,7	9,5	31,3	10,6
Tilikauden voitto	20,7	6,9	18,8	6,4	21,0	7,2	20,7	7,1	23,6	8,0
Tulorahoitus	50,7	16,9	39,6	13,6	31,9	10,9	31,9	10,9	36,3	12,3
TASE JA KANNATTAVUUS										
Investoinnit	141,5		15,4		47,5		15,9		5,9	
Oma pääoma	208,3		198,2		188,8		177,5		165,6	
Pitkäaikainen vieras pääoma	60,4		0,0		0,0		0,0		2,0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	87,7		74,8		92,3		72,3		69,1	
Omavaraisuusaste %	62,5		78,9		72,5		77,6		77,1	
Sijoitetun pääoman tuotto %	13,7		12,4		14,4		16,0		18,6	
Oman pääoman tuotto %	10,2		9,7		11,5		12,1		15,0	
Konsernin henkilöstö keskimäärin	1178		1099		1103		1079		1082	
KIRJAT										
Liikevaihto	71,9		67,8		61,5		54,5		51,5	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	12,2	16,9	13,0	19,1	8,0	12,9	7,2	13,2	5,8	11,3
Toimintavolyymit:										
Julkaistut nimikkeet, painetut	650		571		554		511		392	
Julkaistut nimikkeet, sähköiset	795		508		520		212		206	
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	5,3		5,2		5,0		4,6		4,4	
Kirjapainon tuotanto, milj. kpl	6,4		6,6		6,8		5,9		5,4	
KAUPPA										
Liikevaihto	120,9		108,5		105,2		107,9		106,7	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	3,7	3,1	4,2	3,9	3,2	3,1	4,5	4,1	4,2	3,9
Toimintavolyymit:										
Asiakasmäärät	6,1		5,7		5,8		5,9		5,8	
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	4,8		4,2		4,2		4,4		4,6	
LEHDET										
Liikevaihto	105,5		117,1		127,3		130,5		137,8	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	7,5	7,1	8,1	6,9	15,2	11,9	17,2	13,2	22,5	16,4
Toimintavolyymit:										
Aikakauslehtinimikkeitä, kpl *)	172		162		158		213		111	
Lehtimyynti, vuosivolyymit, milj.kpl *)	28		31		34		34		35	
Myytyjä kirjoja (SSKK), milj. kpl	0,4		0,5		0,6		0,8		1,0	
UUDET LIIKETOIMINNOT										
Liikevaihto	22,9		18,1		16,0		14,4		14,1	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	8,6	37,4	7,1	39,3	7,4	46,0	7,6	52,9	7,6	53,6

*) yleisö-, asiakas- ja verkkolehdet

Hallitus

Henrik Ehrnrooth
puheenjohtaja
VUODESTA 1988

Eero Broman
varapuheenjohtaja
VUODESTA 2007

Jorma Ollila
varapuheenjohtaja
VUODESTA 1996

Heikki Lehtonen
VUODESTA 1991

Alexander Lindholm
VUODESTA 2008

Eva Reenpää
VUODESTA 2017

VARAJÄSENET

Pasi Vainio
VUODESTA 2010

Minna Castrén
VUODESTA 2011

Timo Kopra
VUODESTA 2012

Minna Kokka
VUODESTA 2018

Ora Lyytikäinen
hallituksen sihteeri
VUODESTA 2006

Hallinnointiperiaatteet

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Otava Oy on suomalainen yksityinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia ja Otava Oy:n yhtiöjärjestystä. Lisäksi Otava Oy noudattaa toiminnassaan soveltuvin osin Perheyritysten liiton 14.5.2009 antamaa suositusta hyvästä hallintotavasta perheyrityksissä ja Keskuskauppakamarin vuonna 2016 laatimia ohjeita listaamattomien yhtiöiden hallinnon kehittämiseen.

KONSERNIRAKENNE

Otava-konserni muodostuu Otava Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä.

YHTIÖKOKOUS

Otava Oy:n ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokoukset jaetaan varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle tarvittaessa.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä muut mahdolliset ehdotukset yhtiökokoukselle.

Yhtiökokous päättää muun muassa:

- tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
- voitonjaosta
- vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten lukumäärästä ja palkkiosta

- tilintarkastajan valinnasta ja palkkiosta
- osakkeen lunastushinnasta

Otava Oy:n omistaa Reenpään suku.

HALLITUKSEN JÄSENTEN VALINTA JA TOIMIKAUSI

Otava Oy:n hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä sekä yhdestä neljään varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA VASTUU

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Otava Oy:n hallituksen tehtävät määräytyvät pääosin osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä hallitukselle määritellyistä tehtävistä. Hallituksen kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- konsernin strategisten suuntaviivojen määrittely ja vahvistaminen
- budjetin käsittely ja hyväksyminen
- kannustepalkkiotavoitteiden käsittely ja hyväksyminen
- konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen käsittely ja hyväksyminen
- strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista ja omaisuuden myynnistä päättäminen
- rahoitukseen liittyvistä vastuusitoumuksista päättäminen

KOKOUSKÄYTÄNTÖ JA PÄÄTÖKSENTEKO

Hallitus kokoontuu keskimäärin kahdeksan kertaa vuodessa. Hallitus on ollut kokouksissa pääsääntöisesti täysimääräisenä.

HALLITUKSEN TYÖVALIOKUNTA

Hallituksen työvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat. Työvaliokunta kokoontuu noin viikkoa ennen hallituksen kokousta.

TOIMITUSJOHTAJA

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkaeduistaan. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Konsernin liiketoiminta-alueet ovat Kirjat, Kauppa, Lehdet ja Uudet liiketoiminnat. Kolmen ensiksi mainitun liiketoiminta-alueen liiketoimintajohtajat yhdessä emoyhtiön toimitusjohtajan, konsernin talous- ja hallintojohtajan ja M&A-johtajan kanssa muodostavat konsernin johtoryhmän. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii konsernin johtoryhmän puheenjohtajana. Konsernin johtoryhmän kokoukset ovat vähintään kerran kuukaudessa.

TILINTARKASTUS

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Tilintarkastaja valitaan tehtävänsä vuosittain.

RAPORTOINTI

Otava Oy:n taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja ennustetaan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla. Konsernin maksuvalmiutta seurataan päivittäin. Myyntiraportit laaditaan soveltuvin osin päivittäin, viikoittain ja kuukausittain. Konsernin tulos- ja taseraportit laaditaan kuukausittain ja välitilinpäätökset vuosikolmanneksittain.

VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Hallitus valvoo ja arvioi konsernin riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessin riittävyyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Liiketoimintaa ja varainhoitoa seurataan edellä esitettyjen raporttien avulla. Yhtiön liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys-, tietoturva- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutuksin.

YHTEISKUNTAVASTUU

Otava-konsernin yhteiskuntavastuu toteutuu osana Otava-konsernin arvojen mukaista toimintaa. Otava-konsernin yritys vastuusta on tarkemmin kerrottu www.otavastuu-sivustolla.

Hallituksen toimintakertomus

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2018 yli 3 %, mutta suhdannekuva muuttui loppuvuodesta. Viennin kasvu edesauttoi talouskasvua. Työttömyysaste laski alle 8 %:iin. Inflaatio ja korkotaso pysyivät edelleen matalalla, mutta pitkien korkojen noususta on nähtävissä merkkejä. Vähittäiskaupan myynti kasvoi ennakkotietojen mukaan vajaat 3%. Verkkokaupan kasvu jatkui ja merkittävä osa tulee ulkomaisista verkkokaupoista.

Hyvä yleinen taloustilanne ei vaikuttanut kaikilta osin viestintäalan kehitykseen. Kirjamyynti laski yleisessä kirjallisuudessa. Oppimateriaaleissa ja oppimisen palveluissa markkinat kasvoivat edellisvuodesta opetus suunnitelmauudistuksen myötä. Mediamyynnin markkinat kasvoivat runsaat 2 %. Aikakauslehtien mediamyynti jatkoi laskuaan (-2 %) ja verkkomainonnan määrä kasvoi edelleen (+14 %). Lehdenmyyntimarkkinat laskivat levikkien laskun mukana ja lehtien

uusmyynti on edelleen vaikeutunut. Postin jakeluhäiriöt heikensivät lehtien asiakastyytyväisyyttä. Sähköisten lehtien ja kirjojen markkinat kasvoivat, mutta ovat Suomessa edelleen pieniä. Äänikirjamarckkinoilla kasvanut tarjonta sai uusia kuluttajia kirjasisältöjen ostajiksi.

KONSERNIN LIIKETOIMINNAN KEHITYS

Otava-konsernin liikevaihto kasvoi yritysostojen myötä noin 2 %, mutta vertailukelpoinen liikevaihto laski 3 %. Otava-konsernin toimintavuoden operatiivinen tulos oli hyvä. Emoyhtiön liiketulosta kasvatti Hietalahdenrannan kiinteistöstä saatu 21,1 miljoonan euron myyntivoitto. Otavamedia Oy:n osakkeiden arvo tilinpäätöksessä alennettiin vastaamaan niiden käypää arvoa. Otavamedian lehtien julkaisuoikeuksiin tehtiin konsernitalinpäätöksessä kaikkiaan 18 miljoonan euron poisto lehti-liiketoiminnan tulevaisuuden näkymien heikentymisen vuoksi.

Konsernin keskeiset tunnusluvut ovat:

Konserni	2018	2017	2016
Liikevaihto, Meur	299,1	292,2	292,0
Operatiivinen liike tulos, Meur	51,3	30,7	31,6
Oper.liiketuloksen osuus liikevaihdosta, %	17,2	10,5	10,8
Sijoitetun pääoman tuotto %	13,7	12,4	14,4
Oman pääoman tuotto %	10,2	9,7	11,5
Omavaraisuusaste %	62,5	78,9	72,5

KONSERNIN ORGANISAATIO JA RAKENNE

Konsernin organisaatio pysyi pääpiirteissään ennallaan, mutta yhtiörakenteessa tapahtui muutoksia.

Otava Oy kasvatti omistustaan Alma Media Oyj:ssä 29,04 %:iin ja yhtiöstä tuli Otava Oy:n osakkuusyhtiö. Omistus sisältyy osakkuusyhtiöosakkeisiin tilinpäätöksessä ja yhtiö konsolidoidaan 1.1.2019 alkaen. Syntynyt konserniaktiiva poistetaan 15-20 vuodessa.

Vuoden aikana Kustannusosakeyhtiö Otava merkitsi EdVisto Oy:n (ent.DiSEL21 Oy:n) suunnatuissa aneissa osakkeita siten, että omistusosuus laski 18,75 %:iin. Joulukuussa 2017 Kustannusosakeyhtiö Otava osti Oy Finn Lectura Ab:n osakekannan. Kauppa toteutui 2.1.2018. Yhtiö fuusioitiin 31.12.2018 Kustannusosakeyhtiö Otavaan.

Kirja-Kärkkäinen Oy fuusioitiin Suomalainen Kirjakauppa Oy:hyn 31.3.2018. Kesäkuussa Suomalainen Kirjakauppa Oy osti Jamera Oy:n osakekannan.

Tilikauden päättymisen jälkeen Lakiperintä Oy on fuusioitu Otavamedia Oy:hyn 31.1.2019.

Otavan Uudet Liiketoiminnot Oy osti SL-Mediat Oy:n osakekannan 1.3.2018.

KIRJAT

Liikevaihto oli 71,9 (67,8) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 6 %. Operatiivinen liiketulos oli 12,2 (13,0) miljoonaa euroa eli 16,9 % (19,1 %) liikevaihdesta. Kustannusosakeyhtiö Otavan liikevaihto kasvoi ja tulos parani. Otavan Kirjapaino Oy:n liikevaihto laski lievästi, mutta tulos parani. Like Kustannus Oy:n liikevaihto laski ja tulos pysyi tappiollisena.

KAUPPA

Suomalainen Kirjakauppa Oy:n toimitusjohtaja Panu Porkka irtisanoutui. Yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin Minna Kokka. Kauppa-liiketoiminnan liikevaihto oli 120,9 (108,5) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 11 %. Operatiivinen liiketulos heikkeni edellisvuodesta uusien myymälöiden avaamisen myötä. Myymälöiden konseptiuudistusta jatkettiin. Myymälöiden määrä kasvoi tilikaudella 65 myymälään ja yhtiö kasvatti edelleen markkinaosuuttaan.

LEHDET

Lehdet-liiketoiminnan liikevaihto oli 105,5 (117,1) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 10 %. Lehtien tilaus- ja mediamyynti laskivat. Operatiivinen liiketulos oli 7,5 (8,1) miljoonaa euroa eli 7,1 % (6,9 %) liikevaihdesta. Suhteellinen tulostaso säilyi kohtuullisen hyvänä huolimatta liikevaihdon laskusta, koska toimintojen tehostamista ja uudelleenjärjestelyjä jatkettiin. Kirjakerholiiketoiminnan liikevaihto laski ja tulos heikkeni. Kirjakerholiiketoiminta siirrettiin 1.1.2019 alkaen Suomalainen Kirjakauppa Oy:hyn. Asiakasviestinnän liikevaihto laski vaikeassa markkinatilanteessa, mutta tulos säilyi positiivisena.

UUDET LIIKETOIMINNAT

Uudet liiketoiminnot kasvoivat edelleen (+26 %) ja suhteellinen kannattavuus säilyi korkealla tasolla. Tilikauden aikana panostettiin merkittävästi uusiin palveluihin.

TASE, INVESTOINNIT JA RAHOITUSASEMA

Vuoden 2018 aikana taseen loppusumma kasvoi 84 miljoonalla eurolla sijoitusinvestointien myötä. Konsernin omavaraisuusaste laski, mutta oli edelleen hyvällä tasolla ja oli vuoden lopussa 62,5 % (78,9 %).

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 141,5 (15,4) miljoonaa euroa. Investointeja tehtiin sijoituksiin, yritysostoihin, myymäläuudistuksiin, rakennuksiin, kirjapainoon ja tietokoneohjelmistoihin. Vuoden aikana Otava Oy lisäsi omistustaan Alma Media Oyj:ssä 117,5 miljoonalla eurolla.

Konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius pysyivät hyvänä. Konsernin nettovelka oli vuoden lopussa 49,0 (edellisvuonna nettokassavaraja 30,5) miljoonaa euroa. Kassavarojen ja tililuottojen lisäksi konsernin maksuvalmiutta

on turvattu lyhytaikaisilla rahoituslimiiteillä. Konsernin tulorahoitus oli 50,7 (39,6) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut olivat 0,3 (0,1) miljoonaa euroa eli 0,1 % (0,0 %) liikevaihdosta.

RISKIT

Konsernin asema on vakiintunut kirja- ja aikakauslehtimarkkinoilla, joilla vuosittain ei tapahdu suuria vaihteluita.

Arviot konsernin kirjojen kokonaismyynnistä eivät ole vuosittain merkittävästi eronneet toteutuneesta myynnistä. Yhtiöissä on käytössä aikaan sidottu nimikekohtainen epäkurantointimenettely. Näin ollen kirjavaraston epäkuranttiusriski on vähäinen.

Konsernin aikakauslehtien tilaajat ovat pitkäaikaisia asiakkaita ja maksavat tilauksensa

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 168 222 tuhatta euroa, josta tilikauden voitto on 22 862 tuhatta euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkona jaetaan 5,30 euroa/osake	10 261 tuhatta euroa
Omaan pääomaan jätetään	157 961 tuhatta euroa
	168 222 tuhatta euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

pääsääntöisesti etukäteen. Asiakaslehtimarkkinoilla sopimukset ovat yleensä vähintään vuoden pituisia. Mediamyymtimarkkinoilla myynnin vaihtelut voivat olla suurempia, mutta mediamyynnin osuus liikevaihdosta on lehdenmyyntiin verrattuna pienempi.

Pääosa konsernin tarvitsemien tavaroiden ja palvelujen hintakehityksestä on hyvin ennakoitavissa. Paperin hinnanvaihteluihin on varauduttu pitkäaikaisin sopimuksin.

Konserni on myynnin kasvun turvaamiseksi investoinut myös ydinliiketoimintoihin liittyvään sähköiseen liiketoimintaan, koska painettujen tuotteiden markkinoilla myynti laskee eikä näkyvissä ei ole muutosta.

Edellä selostetun perusteella konsernin toimintaan liittyvät riskit ovat pieniä. Konsernin vahva kassavirta ja korkea omavaraisuusaste turvaavat konsernin toiminnan jatkuvuuden

markkinahäiriö- ja muissa riskitilanteissa. Riskejä on katettu myös omaisuus- ja keskeytysvakuutuksilla.

Otava-konsernin merkittävään omistukseen Alma Media Oyj:ssä liittyy sekä markkina-että liikeriskiä.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 15.3.2018 valittiin hallituksen jäseniksi Henrik Ehrnrooth, Jorma Ollila, Eero Broman, Heikki Lehtonen, Alexander Lindholm ja Eva Reenpää. Varajäseniksi valittiin Pasi Vainio, Minna Castrén, Timo Kopra ja Minna Kokka. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Henrik Ehrnrooth. Hallituksen sihteerinä on toiminut Ora Lyytikäinen. Tilintarkastajaksi valittiin uudelleen Kari Miettinen, KHT ja varalle Tilintarkastusyhteisö Oy Audicon Ab. Yhtiökokous

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa olleen henkilöstön lukumäärät ovat seuraavat:

Konserni	2018	2017	2016
Keskimääräinen henkilömäärä	1 178	1 099	1 103
Palkat ja palkkiot (1 000 €)	57 318	52 703	52 459

Konsernissa on ollut käytössä vuodesta 2002 alkaen koko henkilökuntaa koskeva kannustepalkki- järjestelmä. Vuoden 2018 tuloksesta maksetaan liiketoimintakohtaisten tavoitteiden ylittäneistä tuloksista kannustepalkkioita sosiaalikuluneen henkilökunnalle yhteensä 1,5 miljoonaa euroa.

päätti jakaa osinkoa 5,10 euroa osakkeelle eli yhteensä 9,9 miljoonaa euroa.

Lisäksi yhtiökokous päätti antaa hallitukselle valtuudet hankkia enintään 15 % yhtiön omista osakkeista vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

OSAKKEET

Yhtiössä on 1 936 085 osaketta. Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeiden luovutusta koskee yhtiöjärjestyksen lunastuslauseke.

ALKANEEN TILIKAUDEN NÄKYMÄT

Vuoden 2019 aikana Suomen talouden kasvu hiipuu, mikä vaikuttaa Otava-konsernin toimintaan. Oletettavaa on, että konsernin toimi-

aloilla rakennejärjestelyt jatkuvat. Kirjamarkkinat laskevat edelleen. Lehtien tilausmyynti, joka on merkittävä osa konsernin liikevaihtoa ja tulosta, laskee edelleen. Liikevaihdon kasvattaminen painetun kustantamisen alalla on vaikeaa. Uusien liiketoimintojen kehittäminen on välttämätöntä, vaikka sähköisten kirjojen ja lehtien myynnin määrät ovat olleet vähäisiä ja myynnin kasvu on ollut odotettua hitaampaa. Tehostamistoimia jatkamalla ja uusien toimintatapojen avulla konsernin tulos pystytään säilyttämään nykyisellä hyvällä tasolla.

Tuloslaskelma

1.1.-31.12. M€	Liite	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
LIIKEVAIHTO	1	299,1	292,2
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-0,2	0,9
Valmistus omaan käyttöön		1,1	1,2
Liiketoiminnan muut tuotot	2	25,2	4,0
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tarvikkeet			
Ostot tilikauden aikana		-62,4	-57,9
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-0,8	-0,8
Ulkopuoliset palvelut		-57,2	-59,4
Henkilöstökulut	3	-69,5	-64,3
Poistot ja arvonalentumiset	4	-30,0	-20,9
Liiketoiminnan muut kulut	5	-75,9	-71,8
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,5	0,6
		-295,3	-274,5
LIIKEVOITTO		29,8	23,8
Rahoitustuotot ja -kulut	6	2,1	1,3
VOITTO ENNEN VEROJA		32,0	25,1
Tuloverot			
Tilikaudelta		-11,0	-6,6
Aikaisemmilta tilikausilta		0,0	0,0
Laskennallisten verovelkojen ja saamisten muutos		-0,3	0,2
		-11,3	-6,3
Vähemmistöosuus			0,0
Tilikauden voitto		20,7	18,7

Tase

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
	7		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		53,8	73,0
Liikearvo		2,7	0,0
Konserniliikearvo		9,3	4,5
Muut aineettomat hyödykkeet		7,5	6,7
Ennakkomaksut		2,0	1,4
		75,2	85,6
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		19,5	31,1
Rakennukset ja rakennelmat		6,4	10,2
Koneet ja kalusto		8,0	6,0
Muut aineelliset hyödykkeet		0,8	0,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1,7	0,1
		36,4	48,2
Sijoitukset			
	8		
Osuudet osakkuusyhtiöissä		166,4	5,5
Muut osakkeet ja osuudet		4,5	48,0
Muut saamiset		4,1	2,9
		174,9	56,4
Pysyvät vastaavat yhteensä		286,6	190,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		0,8	0,9
Keskeneräiset tuotteet		2,4	3,2
Valmisteet ja tavarat		27,1	26,4
Ennakkomaksut		0,1	0,1
		30,5	30,5
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		6,1	7,8
Saamiset omistusyhtiöiltä	9	5,0	7,6
Laskennalliset verosaamiset	11	0,7	0,8
Muut saamiset		6,5	1,7
Siirtosaamiset	9	5,0	4,3
		23,4	22,2
Rahat ja pankkisaamiset		16,5	30,5
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		70,4	83,2
Yhteensä		356,9	273,4

Tase

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		8,9	8,9
Ylikurssirahasto		25,0	25,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		3,6	3,6
Edellisten tilikausien voitto		150,2	142,0
Tilikauden voitto		20,7	18,7
Oma pääoma yhteensä		208,3	198,2
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		60,0	
Muut velat		0,4	
Laskennallinen verovelka	11	0,6	0,4
		60,9	0,4
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		5,0	
Saadut ennakot		23,9	22,2
Ostovelat		12,6	11,4
Velat omistusyhteisyrityksille	12	3,2	3,8
Muut velat		5,2	7,0
Siirtovelat	12	37,8	30,3
		87,7	74,8
Vieras pääoma yhteensä		148,7	75,2
Yhteensä		356,9	273,4

Rahoituslaskelma

M€	Liite	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Voitto ennen veroja		32,0	25,1
Suoriteperusteisten erien peruminen	14	6,3	19,0
Tulorahoitus ennen nettokäyttöpääoman muutosta		38,3	44,0
Käyttöpääoman muutos	14	2,4	2,5
Liiketoiminnan kassavirta		40,7	46,5
Saadut korot		0,1	0,2
Maksetut korot		-0,1	-0,4
Saadut osingot liiketoiminnasta		3,1	1,8
Maksetut verot		-6,7	-5,5
Lyhytaik.koroll.liikesaam. lisäys (-) / vähennys (+)			0,3
Muut rahoituserät liiketoiminnasta		-0,2	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta		36,8	42,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-10,7	-9,2
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		35,3	0,8
Myydyttyt lainat			0,0
Investoinnit muihin sijoituksiin		-1,2	-5,6
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		-12,0	-0,6
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		-117,6	0,0
Luovutustulot sijoituksista		0,5	0,0
Investointien rahavirta		-105,7	-14,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Maksullinen osakeanti			1,3
Omien osakkeiden hankkiminen			-1,3
Pitkäaikaisten lainojen nostot		100,0	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-40,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)		4,8	-20,5
Osingonjako		-9,9	-9,3
Rahoituksen rahavirta		55,0	-29,8
Rahavarojen muutos		-14,0	-1,6
Rahavarat 1.1.		30,5	32,1
Sijoitusrahasto-osuuksien arvonmuutos			0,0
Rahavarat 31.12.		16,5	30,5

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Otava Oy:n lisäksi kaikki ne tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 %.

Osakkuusyhtiöiksi katsotaan yritykset, joista konsernilla on 20-50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden, rahoituslaskelmien ja liitetietojen yhdistelmänä. Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden sisäiset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset realisoitumattomat katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistön osuus on erotettu tilikauden tuloksesta ja taseen omasta pääomasta.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaan. Tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu tytäryhtiöiden pysyviin vastaaviin. Aineettomissa hyödykkeissä esitetyt julkaisuoikeuksien arvot on määritetty ulkopuolisen asiantuntijan toimesta lehtikohdittaisesti tuottoarvomenetelmällä. Julkaisu-oikeuksien arvot ylittävät niiden poistamattoman hankintamenon. Julkaisu-oikeuksien arvot määritetään vuosittain ja tarvittaessa tehdään poistoja. Kiinteistöihin kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti.

Kohdistamatta jäänyt konserniaktiiva tai -reservi esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan tai tuloutetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Osakkuusyhtykset on yhdistelty konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta konsernilikearvon poistolla vähennettynä on esitetty omana eränään. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu.

TULOVEROT

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden verotettaviin tuloksiin perustuvat verot ja taseen laskennallisen verosaamisen ja -velan muutokset. Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu suomalaisten yhtiöiden osalta 20,0 %:n verokannalla. Pysyvien vastaavien arvonkorotuksesta laskettu verovelka esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Tilinpäätöksessä valuuttamääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on aktivoitu hankintamenoihin vähennettynä taloudellisen käyttöönsä mukaan lasketuilla suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotus on esitetty erillis-yhtiöiden tilinpäätöksissä poistoerona tuloslaskelmassa. Erillis-yhtiöiden taseissa poistoerotus on kirjattu kertyneisiin poistoeroihin. Poistoina esitetään hankintamenoista taloudellisen käyttöönsä mukaan lasketut suunnitelman mukaiset poistot.

Poistoajat ovat seuraavat:

- aineettomat oikeudet 3-10 vuotta
- liikearvo 3 vuotta
- konserniliikearvo 3-5 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 3-15 vuotta
- rakennukset ja rakennelmat 10-50 vuotta
- koneet 3-12 vuotta
- kalusto ja irtaimisto 3-10 vuotta

Lisäksi eräisiin maa-alueisiin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvonkorotuksia, joista ei tehdä poistoja.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Konsernitaseessa poistoerot on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilikauden aikana tapahtunut muutos on vastaavasti jaettu tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuviin valmistus- tai hankintamenoihin tai niitä alhaisempiin todennäköisiin luovutushintoihin. Varaston käyttö on kirjattu liiketoiminnan luonteesta riippuen joko FIFO-periaatteen tai keskihankintahinnan mukaan.

ELÄKESITOUUMUKSET

Eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkevakuutusmaksut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suori-teperusteisia palkkoja. Suorat eläkevastuut on sisällytetty siirtovelkoihin.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN		
Toimialoittain		
Kirjat	71,9	67,8
Kauppa	120,9	108,5
Lehdet	105,5	117,1
Uudet liiketoiminnot	22,9	18,1
Muu	7,0	7,1
Toimialojen välinen liikevaihto	-29,1	-26,4
Yhteensä	299,1	292,2
Markkina-alueittain		
Kotimaa	299,1	292,2
Yhteensä	299,1	292,2
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Vuokratuotot	2,0	1,9
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	21,4	0,0
Muut tuotot	1,9	2,1
Yhteensä	25,2	4,0
3. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	57,3	52,7
Eläkekulut	10,2	9,4
Muut henkilöstökulut	2,0	2,2
Yhteensä	69,5	64,3
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajat	1,8	1,7
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaiseksi muutettu)		
Kirjat	236	230
Kauppa	451	392
Lehdet	410	415
Uudet liiketoiminnot	44	22
Muu	37	40
Yhteensä	1178	1099

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	8,7	13,3
Poistot konsernin liikearvosta ja liiketoimintojen hankintamenoista	21,3	7,6
Yhteensä	30,0	20,9
5. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,1	0,1
6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Muilta	2,5	1,3
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	2,5	1,3
Korkotuotot		
Muilta	0,0	0,1
Yhteensä	0,0	0,1
Sijoitusten arvonalentumiset		
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien sijoituksista		0,0
Yhteensä	0,0	0,0
Korkokulut		
Muilla	0,1	0,0
Yhteensä	0,1	0,0
Muut rahoituskulut		
Muilla	0,2	0,1
Yhteensä	0,2	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2,1	1,3

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
7. PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	108,1	104,2
Lisäykset	0,2	3,7
Vähennykset	-0,2	-0,1
Siirrot erien välillä	0,0	0,3
Hankintameno 31.12.	108,1	108,1
Kertyneet poistot 1.1.	-35,2	-32,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,2	-0,2
Tilikauden poisto	-19,3	-2,8
Kertyneet poistot 31.12.	-54,3	-35,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	53,8	73,0
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	0,0	0,0
Lisäykset	3,3	
Hankintameno 31.12.	3,4	0,0
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	0,0
Tilikauden poisto	-0,7	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,7	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,7	0,0
Konserniliikearvo		
Hankintameno 1.1.	30,7	30,4
Lisäykset	8,0	0,4
Hankintameno 31.12.	38,7	30,7
Kertyneet poistot 1.1.	-26,3	-24,4
Tilikauden poisto	-3,2	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	-29,4	-26,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,3	4,5
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	69,0	79,7
Lisäykset	1,4	0,9
Vähennykset	-3,9	-14,0
Siirrot erien välillä	3,1	2,3
Hankintameno 31.12.	69,6	69,0
Kertyneet poistot 1.1.	-62,2	-73,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	3,7	14,0
Tilikauden poisto	-3,7	-2,9
Kertyneet poistot 31.12.	-62,1	-62,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,5	6,7
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä		
Hankintameno 1.1.	1,4	1,0
Lisäykset	3,8	2,5
Vähennykset	0,0	
Siirrot erien välillä	-3,2	-2,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,0	1,4
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	31,1	31,7
Vähennykset	-11,5	-0,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	19,5	31,1

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	69,9	70,1
Lisäykset	0,2	0,1
Vähennykset	-23,3	-0,3
Siirrot erien välillä	0,0	
Hankintameno 31.12.	46,8	69,9
Kertyneet poistot 1.1.	-59,8	-48,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	20,7	0,3
Tilikauden poisto	-1,3	-11,6
Kertyneet poistot 31.12.	-40,4	-59,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,4	10,2
Koneet ja kalustot		
Hankintameno 1.1.	31,4	30,8
Lisäykset	2,9	1,6
Vähennykset	-2,3	-5,3
Siirrot erien välillä	0,9	4,3
Hankintameno 31.12.	32,9	31,4
Kertyneet poistot 1.1.	-25,4	-24,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	2,3	1,3
Tilikauden poisto	-1,9	-1,8
Kertyneet poistot 31.12.	-24,9	-25,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	8,0	6,0
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.	1,9	1,4
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	0,9	1,0
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset		-0,1
Hankintameno 31.12.	0,9	0,9
Kertyneet poistot 1.1.	-0,1	-0,1
Tilikauden poisto	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,1	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,8	0,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	0,1	0,3
Lisäykset	2,6	0,3
Siirrot erien välillä	-0,9	-0,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,7	0,1
Arvonkorotukset		
Edellä mainittuihin kirjanpitoarvoihin sisältyy arvonkorotuksia seuraavasti:		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	1,1	1,1
Arvo 31.12.	1,1	1,1

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
8. SIIJOITUKSET		
Osuudet osakkuusyhtiöissä		
Kirjanpitoarvo 1.1.	5,5	5,3
Lisäykset	101,2	0,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,5	0,6
Saadut osingot	-0,6	-0,5
Siirrot erien välillä	59,8	
Kirjanpitoarvo 31.12.	166,4	5,5
Kirjanpitoarvoon sisältyy liikearvoa	129,3	0,4
Pörssiosakkeiden markkina-arvo 31.12.	132,5	
Muut osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	48,0	44,0
Lisäykset	16,7	4,1
Vähennykset	-0,4	0,0
Siirrot erien välillä	-59,8	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset		0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,5	48,0
Pörssiosakkeiden markkina-arvo 31.12.	0,0	59,9
Muut saamiset		
Kirjanpitoarvo 1.1.	2,9	1,3
Lisäykset	1,2	1,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,1	2,9

KONSERNIYRITYKSET	Kotipaikka	Konsernin om.osuus, %	Emonom.osuus, %
Ampparit Oy	Helsinki	100,0 %	
Jamera Oy	Jyväskylä	100,0 %	
Kirjatalo Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Kustannusosakeyhtiö Otava	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Lakiperintä Oy	Helsinki	100,0 %	
Like Kustannus Oy	Helsinki	100,0 %	
Otavan Uudet Liiketoiminnat Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
NettiX Oy	Helsinki	100,0 %	
Otavamedia Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Otavan Kirjapaino Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
Otavanmäki Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
SL-Mediat Oy	Tampere	100,0 %	
Suomalainen Kirjakauppa Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %
OSAKKUUSYRITYKSET			
Alma Media Oyj	Helsinki	29,0 %	
Cloubi Oy	Helsinki	24,8 %	
Kirjavälitys Oy	Hyvinkää	47,0 %	13,0 %
Osuuskunta Suomen Lehtimiehet	Helsinki	50,0 %	

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
9. SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	4,6	7,6
Muut saamiset	0,4	
Yhteensä	5,0	7,6
Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverosaamiset	1,3	0,9
Jaksotetut kulut	2,4	2,0
Muut	1,3	1,3
Yhteensä	5,0	4,3
10. OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma 1.1.	8,9	8,9
Osakepääoma 31.12.	8,9	8,9
Ylikurssirahasto 1.1.	25,0	25,0
Ylikurssirahasto 31.12.	25,0	25,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	3,6	2,3
Maksullinen osakeanti		1,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	3,6	3,6
Kertyneet voittovarot 1.1.	160,7	152,6
Osingonjako	-9,9	-9,3
Omien osakkeiden hankinta		-1,3
Lahjoitus Taideyliopiston kirjoittamisen maisteriohjelmaan	-0,7	
Kertyneet voittovarot 31.12.	150,2	142,0
Tilikauden voitto	20,7	18,7
Oma pääoma yhteensä	208,3	198,2
11. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET		
Laskennalliset verosaamiset		
Yhdistelytoimenpiteistä	0,7	0,8
Yhteensä	0,7	0,8
Laskennalliset verovelat		
Poistoerosta	0,4	0,2
Arvonkorotuksista	0,2	0,2
Yhteensä	0,6	0,4
Hyllypoistoihin liittyvät laskennalliset verosaamiset	0,4	0,9

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
12. VIERAS PÄÄOMA		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua Konsernilla ei ole lainoja, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua.		
Lyhytaikaiset velat		
Omistusyhteisyrityksiltä		
Ostovelat	3,2	3,8
Yhteensä	3,2	3,8
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverovelat	5,6	0,9
Jaksotetut henkilöstökulut	15,7	14,7
Korkovelat	0,1	0,0
Muut	16,4	14,7
Yhteensä	37,8	30,3
13. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset		0,2
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vuokravakuudet	0,2	0,2
Yhteensä	0,2	0,2
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,9	0,9
Yhteensä	0,9	0,9
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1,1	0,9
Myöhemmin maksettavat	1,0	0,8
Yhteensä	2,0	1,7
Muut vastuut omasta puolesta		
Vuokravastuut	44,9	34,5
Muut vastuut	28,1	27,6
Yhteensä	73,0	62,1

M€	KONSERNI 2018	KONSERNI 2017
14.KASSAVIRTALASKELMA		
Seuraavilla kirjauksilla muutetaan tuloslaskelman suoriteperusteiset erät kassaperusteisiksi sekä perutaan erät, jotka esitetään muualla kassavirtalaskelmassa:		
Oikaisut		
Poistot	30,0	20,9
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-0,5	-0,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot (-)/-tappiot(+)	-20,6	0,0
Sijoitusten luovutustulot	-0,5	0,0
Osinkotuotot	-2,5	-1,3
Korkotuotot	0,0	-0,1
Korkokulut	0,3	0,1
Muut tuotot ja kulut		0,0
Yhteensä	6,3	19,0
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	+0,1	-0,2
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	+1,1	-0,1
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	+1,3	+2,7
Yhteensä	2,4	2,5

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitukset
Helsingissä, 14. helmikuuta 2019

Henrik Ehrnrooth Hallituksen puheenjohtaja	Jorma Ollila Hallituksen varapuheenjohtaja
Eero Broman Hallituksen varapuheenjohtaja	Eva Reenpää Hallituksen jäsen
Heikki Lehtonen Hallituksen jäsen	Alexander Lindholm Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Helsingissä, 14. helmikuuta 2019
Kari Miettinen, KHT

Tilintarkastuskertomus

OTAVA OY:N YHTIÖKOKOUKSELLE

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Otava Oy:n (y-tunnus 0822255-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2018. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olen riippumaton emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön

ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä

tä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumia tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankin tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäkseni antamaan lausunnon konserni-tilinpäätöksestä. Vastaan konsernin tilin-

tarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaan tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 14. päivänä helmikuuta 2019

Kari Miettinen
KHT

